

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน

ผู้ทำวิทยานิพนธ์ : นางสาวกรวรรณ ยืนนาน อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล ปรียญญา: ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ปีการศึกษา: 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน (2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน (3) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน (4) พัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน และ (5) ยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน ที่พัฒนาขึ้น

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน จำนวน 96 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนละ 4 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น และเทคนิคเดลฟาย

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน บริหารจัดการหลักสูตร การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ความเป็นครูมืออาชีพ (2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน มีลำดับความต้องการจำเป็น ตามลำดับ ดังนี้ ด้านบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านความเป็นครูมืออาชีพ และ ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน (4) รูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 11 ตัวชี้วัด ด้านบริหารจัดการหลักสูตร 11 ตัวชี้วัด ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ 12 ตัวชี้วัด ด้านการนิเทศการศึกษา 12 ตัวชี้วัด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 11 ตัวชี้วัด และ ด้านความเป็นครูมืออาชีพ 12 ตัวชี้วัด และ (5) ผลการยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้ตอนบน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : รูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน

Dissertation Title: THE DEVELOPMENT OF THE ACADEMIC LEADERSHIP MODEL OF THE BASIC EDUCATIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE UPPER SOUTHERN REGION

Researcher: Ms. Korrawon Yeunnan, **Advisors:** Instructor Dr.Prapatpong Senarit and Associate Professor Dr.Pornpipat Permpoon; **Degree:** Doctor of Education (Educational Administration); **Academic Year:** 2021

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) To study the components of academic leadership of the basic educational school administrators in the upper Southern Region; (2) To study the present and admirable academic leadership of the basic educational school administrators in the upper Southern Region; (3) To study the need in development of academic leadership model of the basic educational school administrators in the upper Southern Region; (4) To develop the academic leadership model of the basic educational school administrators in the upper Southern Region, and (5) To confirm the suitability of the developed academic leadership model of the basic educational school administrators in the upper Southern Region.

This research was a mixed methodology research. The sample used in the research was 96 basic education schools in the upper southern region. The respondents consisted of principal, Deputy School Director of Academic Affairs, teachers and representatives of the school board, 4 people each, totaling 368 samples. Data were collected by using Likert's five levels rating scale questionnaire and were analyzed by using percentage, mean, Standard Deviation, Priority Needs Index (PNI), and Delphi Technique.

The research findings were revealed as follows: (1) The academic leadership of the basic educational school administrators in the upper Southern Region consisted of 6 components as follows; school mission setting, course management, enhancing the academic climate, educational supervision, research to improve the quality of education, and professional teacher; (2) The present and desirable conditions of the academic leadership of the basic educational school administrators in the upper Southern Region were overall at a high level; (3) The Priority Needs Index of the development of the academic leadership of the basic educational school administrators in the upper Southern Region were listed in the following orders; course management, enhancing the academic climate, educational supervision, research to improve the quality of education, professional teacher, and school mission setting; (4) The developed academic leadership model of the basic educational school administrators in the upper Southern Region consisted of 6 components as follows; school mission setting with 11 indicators, course management with 11 indicators, enhancing the academic climate with 12 indicators, educational supervision with 12 indicators, research to improve the quality of education with 11 indicators, and professional teacher with 12 indicators; and (5) The results of confirmation for the suitability of the academic leadership model of the basic educational school administrators in the upper Southern Region developed by the researcher were found to be appropriate and practical.

Keywords: Academic Leadership Model, School Administrator, Basic Education

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ประพัฒน์พงษ์ เสนาฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือในการ ดำเนินการวิจัยมาโดยตลอดทุกขั้นตอน รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ เสียสละเวลาอันมีค่าในการช่วยตรวจสอบ กรอบแนวคิดการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบ โดยให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู และกรรมการสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานภาคใต้ตอนบน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ บิดา มารดา ที่เปี่ยมด้วยความรัก ความเมตตา ให้โอกาส และสนับสนุน
ขอบคุณญาติ พี่น้อง หลานทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจสำคัญแก่ผู้วิจัยให้มีวันแห่ง
ความสำเร็จและภาคภูมิใจในครั้งนี้

กรวรรณ ยืนนาน